



УКРАЇНА

**УРЯДОВИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ У СПРАВАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Government Agent
before the European Court of Human Rights
Ukraine
вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001, Україна

Agent du Gouvernement
auprès de la Cour Européenne des Droits de l'Homme
l'Ukraine
13, Horodetsкого St. Kyiv, 01001, Ukraine

Тел.: +380 44 278-37-23, факс.: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua http://www.minjust.gov.ua

05. 02. 2016 № 17445/12.0.1-46-16

На № _____

Міністерство внутрішніх справ України

**✓ Національна академія внутрішніх справ
України**

пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП, 03035

**Головне управління Національної поліції у
м. Києві**

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01601

**Головне управління Національної поліції в
Київській області**

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01025

Подільське РУ ГУ МВС України у м. Києві

вул. Хорива, 20, м. Київ, 04071

*Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Стабровська проти України»*

14 січня 2016 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Стабровська проти України».

У цьому рішенні Європейський суд констатував порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з непроведенням органами влади ефективного розслідування обставин смерті сина заявниці.

Крім того, Європейський суд зобов'язав державу сплатити заявниці 12 000 (дванадцять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та 800 (вісімсот) євро компенсації судових та інших витрат.

Факти справи та суть порушень викладено у стислому викладі рішення, що додається.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон) та п. 1 ст. 46 Конвенції рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

ВЕРНУТО	
Вх. №	697
15	02
2	
02	

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

У цій справі порушення Конвенції було встановлено Європейським судом у зв'язку з неефективністю розслідування компетентними органами влади смерті сина заявниці.

Звертаю Вашу увагу на той факт, що кількість рішень, в яких Європейський суд встановлює порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції, продовжує зростати.

З огляду на їх велику кількість, а також на те, що Європейський суд вже неодноразово встановлював порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції у справах щодо України, скарги цієї групи розглядаються за окремим, спрощеним, порядком. Така практика Європейського суду є вкрай негативною для України, оскільки, перш за все, вона свідчить про системну проблему непроведення ефективного розслідування у справах за фактом смерті особи і, крім того, рішення Європейського суду, ухвалені за спрощеною процедурою, оскарженню не підлягають. **Варто окремо зазначити, що у кожній справі вказаної категорії Європейський суд присуджує справедливую сатисфакцію у розмірі 6 000 євро.**

У рішенні *«Стабровська проти України»* Європейський суд звернув увагу на такі недоліки органів державної влади:

- Правоохоронні органи знайшли тіло важкопораненого чоловіка на одній із вулиць Києва у день, коли зник син заявниці, проте перевірку цих подій проводили окремо. Це в подальшому призвело до того, що лише через два роки після ексгумації тіла заявника та проведення ДНК дослідження було встановлено, що тіло, знайдене на вулиці, було тілом сина заявниці (*п. 24 рішення*);
- Органи влади перевіряли твердження заявниці виключно шляхом «дослідчих» перевірок, не порушуючи кримінальної справи, а така процедура не відповідає принципам ефективного правового захисту, оскільки слідчий у рамках цієї процедури може вдаватися лише до обмеженої кількості процесуальних дій, а потерпілий не має офіційного статусу, що позбавляє його можливості брати ефективну участь у процесі. Численні постанови про відмову в порушенні кримінальної справи скасовувалися як необґрунтовані вищестоящими органами, які кожного разу повертали справу на додаткову перевірку. Повторюваність таких постанов про повернення справи на додаткове розслідування свідчить про серйозні недоліки (*п. 25 рішення*).

Крім того, факт присудження Європейським судом справедливої сатисфакції у цій справі у розмірі 12 000 євро свідчить про серйозність та очевидність порушень прав заявниці.

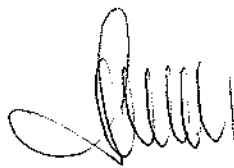
Для належного виконання рішення Європейського суду у цій справі та попередження аналогічних порушень в майбутньому прошу:

1. Провести службову перевірку за фактом непроведення працівниками Подільського РУ ГУ МВС України у м. Києві ефективного розслідування обставин смерті сина заявниці;
2. Забезпечувати відповідно до положень Конвенції та практики Європейського суду ефективне розслідування фактів смерті;
3. Систематично проводити для працівників органів внутрішніх справ навчально-освітні заходи з питань вивчення Конвенції та практики Європейського суду, зокрема щодо стандартів ефективного розслідування;
4. Довести до відома працівників органів внутрішніх справ правові позиції Європейського суду, викладені в рішенні «*Стабровська проти України*».

Принагідно повідомляю, що найближчим часом офіційний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед Комітетом міністрів прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **29 лютого 2016 року**.

Додаток: стислий виклад рішення у справі «Стабровська проти України» на 2 арк. в 1 прим.



І.О. Коваль

В.о. Урядового уповноваженого

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «СТАБРОВСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF STABROVSKA v. UKRAINE)

Заява № 65055/12

Стислий виклад рішення від 14 січня 2016 року

22 липня 2006 року син заявниці пішов з дому і не повернувся. Того ж дня на вулиці Києва було знайдено важко пораненого молодого чоловіка, який лежав в непритомному стані. На місце події прибули швидка медична допомога та міліція. У рапорті працівника Подільського РУ ГУ МВС України у м. Києві (далі – районне управління МВС) було вказано, що лікар, який надавав пояснення стосовно причини смерті сина заявників, вказав прізвище цього чоловіка, що співпадало з прізвищем сина заявниці. Пораненого чоловіка було доправлено до лікарні, де його прізвище було записано дещо інакше. 29 липня 2006 року він помер у лікарні, а у вересні цього ж року його було поховано на міському кладовищі.

31 липня 2006 року заявниця, у якої не було інформації про місцезнаходження її сина, повідомила районне управління МВС про його зникнення.

16 жовтня 2006 року прокуратура Подільського району м. Києва (далі – районна прокуратура), провівши дослідчу перевірку, винесла постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за фактом зникнення сина заявниці, а згодом винесла постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за фактом смерті невстановленого чоловіка, якого було знайдено з тілесними ушкодженнями у непритомному стані на вулиці.

У березні 2007 року працівники міліції запросили заявницю переглянути фото чоловіка, знайденого на вулиці, і вона вказала, що чоловік був дуже схожим на її сина. Після ексгумації тіла чоловіка, знайденого на вулиці, судово-медичні експерти провели дві експертизи ДНК, і з ймовірністю 98,73% дійшли висновку, що це було тіло сина заявниці.

У період з 2007 до 2012 року управління МВС та районна прокуратура більше десяти разів виносили постанови про відмову в порушенні кримінальної справи за фактом зникнення та смерті сина заявниці. Ці постанови скасовувалися вищестоящими судами і органами прокуратури як необґрунтовані, а матеріали справи поверталися на додаткову перевірку.

В останній постанові від 9 серпня 2012 року прокуратура Подільського району м. Києва відмовила в порушенні кримінальної справи за фактом смерті сина заявниці. Згідно з цією постановою в особі чоловіка, знайденого на вулиці, з високим ступенем ймовірності було встановлено сина заявника. Він міг отримати тілесні ушкодження, що спричинили його смерть, внаслідок падіння; доказів насильницької смерті знайдено не було, а сама подія, як вбачалося, не носила кримінального характеру.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за статтею 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) з огляду на непроведення органами влади ефективного розслідування за фактом смерті її сина.

Розглянувши скаргу заявниці, Європейський суд звернув увагу на те, що правоохоронні органи знайшли тіло важкопораненого чоловіка у день, коли зник син заявниці, однак перевірку цих двох подій вони провели окремо, не дивлячись на існування свідчень зв'язку між ними. Європейський зазначив, що лише через два роки після ексгумації тіла та ДНК дослідження було встановлено, що тіло, знайдене на вулиці, було тілом сина заявниці. Крім цього, Європейський суд вкотре зазначив, що органи влади перевіряли твердження заявниці виключно шляхом «дослідчих» перевірок, не порушуючи кримінальної справи, а така слідча процедура, як Європейський суд неодноразово встановлював у справах щодо України, не відповідає принципам ефективного правового захисту.

Насамкінець, Європейський суд вказав на те, що численні постанови про відмову в порушенні кримінальної справи скасовувалися як необґрунтовані вищестоящими органами, які кожного разу повертали справу на додаткову перевірку, що свідчить про серйозні недоліки розслідування. У зв'язку з цим Європейський суд дійшов висновку, що органи влади, які мали можливість порушити кримінальну справу та провести ефективне офіційне розслідування, не зробили справжньої спроби здійснити швидкий та ретельний розгляд справи, встановити факти та, за необхідності, притягнути винних осіб до відповідальності. Отже, було порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО:

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції;